

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ОТРИМАНИХ У КОНЦЕСІЮ, ТА ЇХ МОДЕРНІЗАЦІЇ

© 2019 **ЛУЦЬКА Н. І.**УДК 657:346.22
JEL Classification: M4; C61**Луцька Н. І.**

Загальні положення економічного аналізу необоротних активів, отриманих у концесію, та їх модернізації

Досліджено загальні положення економічного аналізу необоротних активів, отриманих у концесію. У зв'язку із потребою відображення об'єкта концесії за елементами необоротних активів аналітик, у першу чергу, повинен оцінити правильність виокремлення окремих елементів та оцінити потребу їх модернізації, внаслідок цього було запропоновано форми звітності. Аналітична відомість поелементного розподілу об'єкта концесії має як аналітичний, так і обліковий характер. Ця аналітична відомість формується на основі акта або актів приймання-передачі об'єкта концесії підприємством-концесіонером від державного партнера. Визначено порядок аналітичної оцінки отриманого об'єкта концесії за елементами, це дозволить встановити, на скільки відсотків вартість отриманого об'єкта необоротних активів є більшою чи меншою від вартості, за якою він був облікований на балансі ліквідованого державного / комунального підприємства. Запропоновано порядок аналітичної оцінки вибуття елементів об'єкта концесії за елементами, цей напрям аналітичного супроводу управління операціями з модернізації об'єкта концесії дозволить встановити, які подальші напрями повинен здійснити концесіонер щодо придбання об'єктів необоротних активів. У процесі нашого дослідження було розроблено систему аналітичних показників (загальний коефіцієнт прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером, поелементний коефіцієнт прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером; коефіцієнти вибуття елементів об'єкта концесії, потреби в модернізації елементів об'єкта концесії, потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які були прийняті на баланс підприємства-концесіонера, потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії згідно з балансом ліквідованого державного підприємства, потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які вибули в процесі приймання-передачі, потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації) для оцінки стану та потреби в модернізації об'єкта концесії та власних необоротних активів. Зазначені показники дозволять проаналізувати, наскільки отриманий об'єкт концесії відповідає вимогам щодо експлуатації та потребує залучення додаткових коштів для придбання об'єктів необоротних активів.

Ключові слова: концесія, концесіонер, аналітичне забезпечення, модернізація, економічний аналіз, договір концесії.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-3-246-254>

Табл.: 6. **Бібл.:** 8.

Луцька Наталія Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, проректор Університету Короля Данила (вул. Є. Коновальця, 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

УДК 657:346.22
JEL Classification: M4; C61UDC 657:346.22
JEL Classification: M4; C61

Луцька Н. И. Общие положения экономического анализа необоротных активов, полученных в концессию, и их модернизации

Исследованы общие положения экономического анализа необоротных активов, полученных в концессию. В связи с необходимостью отражения объекта концесии по элементам необоротных активов аналитик, в первую очередь, должен оценить правильность выделения отдельных элементов и оценить потребность их модернизации, вследствие чего были предложены формы отчетности. Аналитическая ведомость поэлементного распределения объекта концесии имеет как аналитический, так и учетный характер. Данная аналитическая ведомость формируется на основе акта или актов приема-передачи объекта концесии предприятием-концессионером от государственного партнера. Определен порядок аналитической оценки полученного объекта концесии по элементам, что позволит установить, на сколько процентов стоимость полученного объекта необоротных активов является больше или меньше стоимости, по которой он был учтен на балансе ликвидированного государственного / коммунального предприятия. Предложен порядок аналитической оценки выбытия элементов объекта концесии по элементам, данное направление аналитического сопровождения управления операциями по модернизации объекта концесии позволит установить дальнейшие направления, которые должен осуществить концессионер по приобретению объектов основных средств. В процессе нашего исследования была разработана система аналитических показателей (общий коэффициент принятой стоимости объекта концесии предприятием кон-

Lutska N. I. General Provisions of Economic Analysis of Fixed Assets under Concession and their Modernization

The general provisions of economic analysis of fixed assets under concession are investigated. In view of the need to present the object of the concession by elements of fixed assets, the analyst, first of all, should assess the correctness of their breaking down into individual elements and evaluate the need for the modernization. To this end, forms of reporting, including the analytical sheet of the element distribution of the concession object, are proposed. The analytical sheet has both analytical and accounting character and is formed on the basis of the act or acts confirming that the object of the concession is transferred by the state partner and accepted by the enterprise-concessionaire. The procedure for the analytical assessment of the received concession object by elements is determined. This will allow to establish by how many percent the value of the received object of fixed assets is more or less than the value which was recorded on the balance sheet of the liquidated state / municipal enterprise. The procedure for the analytical assessment of retirement of the elements of the concession object by elements is proposed. This direction of the analytical support for management of operations to modernize the concession object will allow establishing further tasks to be implemented by the concessionaire to acquire fixed assets. To assess the condition of and need for modernization of the concession object and its fixed assets there developed a system of analytical indicators, including: integral coefficient of the accepted value of the concession object by the concessionaire company, element coefficient of the accepted value of the concession object by the concessionaire company; rates of: retirement of the elements of the concession

цессионером, поэлементный коэффициент принятой стоимости объекта концессии предприятием-цессионером; коэффициенты выбытия элементов объекта концессии, потребности в модернизации элементов объекта концессии, потребности в модернизации относительно элементов объекта концессии, которые были приняты на баланс предприятия-цессионера, потребности в модернизации относительно элементов объекта концессии относительно баланса ликвидированного государственного предприятия, потребности в модернизации относительно элементов объекта концессии, выбывших в процессе приема-передачи, потребности в модернизации относительно элементов объекта концессии, которые нуждаются в модернизации) для оценки состояния и потребности в модернизации объекта концессии и собственных основных средств. Указанные показатели позволят проанализировать, насколько полученный объект концессии в полной мере соответствует требованиям по эксплуатации и требует привлечения дополнительных средств для приобретения объектов основных средств.

Ключевые слова: концессия, цессионер, аналитическое обеспечение, модернизация, экономический анализ, договор концессии.

Табл.: 6. Библ.: 8.

Луцкая Наталья Ивановна – кандидат экономических наук, доцент, проректор Университета Короля Даниила (ул. Е. Коновальца, 35, Ивано-Франковск, 76018, Украина)

Постановка проблеми. Економічний аналіз виступає особливою складовою управління концесійною діяльністю підприємства-концесіонера. Сьогодні питання організації та методики економічного аналізу концесійної діяльності є мало дослідженими у вітчизняній економічній науці, що обумовлено зростанням актуальності цієї форми реалізації державно-приватного партнерства лише в останні роки. Розвиток економічного аналізу в цьому напрямі повинен стосуватися оцінки ефективності здійснення операцій з модернізації об'єкта концесії. Результати застосування аналітичних процедур щодо ефективності модернізації об'єкта концесії є інформаційним підґрунтям для визначення відповідності процесу реалізації проекту державно-приватного партнерства умовам укладеного концесійного договору. Особливо актуальною зазначена інформація є як для концесіонера – приватного партнера та і концесіодавця – державного партнера як у контексті управління концесійною діяльністю, так і оцінки виконання умов концесійного договору. Держава зацікавлена в ефективності використання державного майна та якості суспільних послуг, а приватний партнер – в отриманні економічного (фінансового) результату від здійснення концесійної діяльності через реалізацію суспільних послуг з використанням державного майна.

Аналіз останніх досліджень. Питання концесії досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, такі як: В. Власова [1], С. Гапаєва [2], А. Гончарук [3], В. Ковальчук [4], О. Менська [5], Е. Смирнова [6], О. Цогла [7], Л. Ярошенко [8], однак ряд питань залишаються мало дослідженими, зокрема, питання економічного аналізу необоротних активів отриманих в концесію.

Мета статті. Дослідити загальні положення економічного аналізу необоротних активів, отриманих в концесію, та їх модернізації.

Виклад основного матеріалу. Оскільки модернізація об'єкта концесії є основним положенням виконання

object, need for modernization of the elements of the concession object, need for modernization regarding the elements of the concession object that were taken to the balance of the concessionaire, need for modernization regarding the elements of the concession object with respect to the balance of the liquidated state enterprise, need for modernization regarding the elements of the concession object that retired in the process of transfer and acceptance, need for modernization regarding the elements of the concession object that require modernization). These indicators will allow to analyze the degree of compliance of the accepted concession object with the requirements for operation, and whether it requires the attraction of additional funds for the acquisition of fixed assets.

Keywords: concession, concessionaire, analytical support, modernization, economic analysis, concession agreement.

Tabl.: 6. Bibl.: 8.

Lutska Natalia I. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Pro-rector of the King Danylo University (35 Ye. Konovalsia Str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine)

концесійного договору, в ході економічного аналізу необхідно оцінити відповідність понесених капітальних витрат умовам договору та відповідність техніко-економічних характеристик об'єкту.

У зв'язку із потребою відображення об'єкта концесії за елементами необоротних активів аналітик, у першу чергу, повинен оцінити правильність виокремлення окремих елементів та оцінити потребу їх модернізації. Це обумовлено необхідністю подальшої оцінки ефективності капітальних витрат не лише за об'єктом в цілому, а й за окремими елементами. Для цього пропонуємо застосування такої аналітичної форми (табл. 1).

Запропонована форма звітності має як аналітичний, так і обліковий характер. Щодо облікового функціонального наповнення, то зазначений документ фактично є реєстром отриманих необоротних активів як елементів об'єкта концесії із зазначенням вартості, за якою вони були поставлені на баланс, так із зазначенням балансової вартості державного (комунального) підприємства, яке було ліквідовано. В системі бухгалтерського обліку зазначені види вартостей об'єктів необоротних активів можуть відображатися по-різному: як із виділенням окремих вартостей, так і без виділення на окремих аналітичних рахунках бухгалтерського обліку. Варто зазначити, що зазначена аналітична відомість формується на основі акта або актів приймання-передачі об'єкта концесії підприємством-концесіонером від державного партнера.

У контексті аналітичного напрямку використання запропонованої форми «Аналітична відомість поелементного розподілу об'єкта концесії» варто зазначити такі положення її функціонального використання:

1. Розроблена форма аналітичної звітності дозволяє виявити елементи об'єкта концесії, які були прийняті підприємством-концесіонером, а отже, були окремо відображені на рахунках бухгалтерського обліку державного підприємства, яке було ліквідовано. В зазначеній відомості

Таблиця 1

Аналітична форма поелементного розподілу об'єкта концесії

АНАЛІТИЧНА ВІДОМІСТЬ ПОЕЛЕМЕНТНОГО РОЗПОДІЛУ ОБ'ЄКТА КОНЦЕСІЇ

№ 001/2018

від 02.01.2019 р.

№ Договору концесії
ДПП К 128490
Дата договору
09.11.2017 р.
Дата приймання-передачі
02.01.2018 р.
№ Акта приймання-передачі
АПП 001 (ДПП К 128490)

Об'єкт концесії
Цілісний майновий комплекс водопостачання та водовідведення м. Малин
Вартість об'єкта (балансова)
109000000,00 грн
Вартість об'єкта (прийнята)
102000000,00 грн

Кількість елементів згідно з балансом ліквідованого підприємства						2341
Кількість елементів відповідно до акта приймання-передачі						2010
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі						331
Причини відхилення		Надається характеристика за кожним об'єктом необоротних активів, балансова вартість яких перевищує певний рівень (зазвичай межа віднесення до основних засобів, згідно з податковим законодавством, або встановлена межа згідно положеннями концесійного договору)				
№ з/п	Об'єкт	Потреба в модернізації	Вартість згідно з балансом державного підприємства	Вартість, за якою поставлено на баланс підприємства-концесіонера	Відхилення	
1.		Капітальний ремонт				
2.		Поточний ремонт				
...						
N.						
Разом						
Кількість елементів об'єкта концесії, що потребують модернізації						1690
Кількість елементів об'єкта концесії, що потребують поточного ремонту						302
Кількість об'єктів, що не потребують здійснення ремонтних робіт						
Вартість прийнятих елементів об'єкта концесії, що потребує модернізації						34000000,00
Висновки: аналітик надає висновки, щодо кількісних показників об'єктів, які потребують модернізації та поточного ремонту						
Відомість склав: <u>Фурман І. В.</u>						
Відомість перевірів: <u>Іваненко В. К.</u>						

мості міститься також інформація і про вартість елементу об'єкта концесії, за якою його було оприбутковано та за якою елемент знаходився на балансі державного підприємства. В цьому контексті є можливість розрахунку коефіцієнта збільшення / зменшення вартості отриманого майна в результаті концесії за такими аналітичними процедурами (табл. 2).

Зазначена аналітична процедура дозволить встановити, на скільки відсотків вартість отриманого об'єкта необоротних активів є більшою чи меншою від їх вартості, за якою він був облікований на балансі ліквідованого державного / комунального підприємства. Така інформація є вкрай важливою з точки зору подальшої аналітичної

оцінки ефективності реалізації суспільних послуг. Варто зазначити, що потреба в переоцінці елементів об'єкта концесії на момент їх постановки на баланс підприємства-концесіонера є вкрай важливою в контексті забезпечення достовірності подальшого калькулювання суспільних послуг, що реалізуються на основі договору концесії.

2. На основі запропонованої аналітичної відомості поелементного розподілу об'єкта концесії є можливість оцінки коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії. Тобто аналітик може оцінити за кількісними та вартісними вимірниками вибулі елементи концесії. Вибулими елементами об'єкта концесії є ті об'єкти необоротних активів, які не були прийняті концесіонером або ж не поставленні на

Порядок аналітичної оцінки отриманого об'єкта концесії за елементами

Вихідні дані			
Кількість отриманих елементів	Загальна вартість об'єктів за балансом державного підприємства (ЗВОК ДП)	Загальна вартість об'єктів, за якою були поставлені на баланс підприємства-концесіонера (ЗВОК ПК)	
2010	107000000,00 грн	102000000,00 грн	
Загальний коефіцієнт прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером (k (пвок)) (формула)			
$k (пвок) = ЗВОК ПК / ЗВОК ДП$			
Розрахунок загального коефіцієнта прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером			
$k (пвок) = 102000000,00 / 107000000,00 = 0,953$			
Розрахунок поелементного коефіцієнта прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером			
Об'єкт (елемент)	Вартість за даними балансу державного підприємства	Вартість за балансом підприємства-концесіонера	Коефіцієнт
Висновки: аналітик надає висновки, щодо збільшення та або / зменшення вартості елементів об'єкта, що був прийнятий концесіонером			
Відомість склав: Фурман І. В. _____			
Відомість перевірів: Іваненко В. К. _____			

баланс підприємства-концесіонера. Наприклад, у результаті процедури приймання-передачі об'єкта концесії окремі елементи мали такий техніко-економічний стан, який не дозволяв їх подальше використання в здійсненні концесійної діяльності, що пов'язана з реалізацією певних суспільних послуг. Запропонована форма аналітичної відомості містить вихідні дані для розрахунку, зокрема: кількість елементів згідно з балансом ліквідованого підприємства; кількість елементів відповідно до акта приймання-передачі; різниця між даними балансу та акта приймання-передачі; вартість об'єкта за балансом державного підприємства; вартість об'єкта за даними акта приймання-передачі. Зазначені вихідні дані можуть бути використані для розрахунку коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії. Порядок розрахунку зазначеного показника наведений в табл. 3.

Зазначений напрям аналітичного супроводу управління операціями з модернізації об'єкта концесії дозволить встановити, які подальші напрями повинен здійснити концесіонер щодо придбання об'єктів необоротних активів. Запропоновані аналітичні показники показують, наскільки отриманий об'єкт концесії відповідає вимогам щодо експлуатації та потребує залучення додаткових коштів для придбання об'єктів необоротних активів.

3. Наступним напрямом аналітичного супроводу в частині аналізу даних запропонованої аналітичної відомості поелементного розподілу об'єктів концесії є формування інформаційно-аналітичного забезпечення щодо співвідношення елементів об'єкта концесії в частині тих, хто потребує модернізації, та тих, які її не потребують. Зазначений показник дозволить визначити вихідні дані для подальшого аналізу процесів модернізації об'єкта концесії.

В цьому напрямку пропонуємо використання як кількісного, так і вартісного співвідношення. Також варто оцінити як потребу в додаткових елементах в частині тих, які вибули через моральну та фізичну не придатність та тієї частини, яка була прийнята підприємством-концесіонером, але потребує модернізації. Для цього пропонуємо такий документальний супровід аналітичної процедури (табл. 4).

Розрахунок зазначених показників дає можливість оцінити потребу в модернізації (за вартісними та кількісними вимірниками) елементів об'єкта концесії. Їх розрахунок на основі розробленої Аналітична відомість поелементного розподілу об'єкта концесії може слугувати вихідними даними для подальшої оцінки ефективності модернізації елементів об'єкта концесії. Зокрема, розрахунок зазначених показників на кінець майбутніх звітних періодів дозволить визначити, на скільки відсотків було модернізовано об'єкт концесії щодо вихідних очікуваних на початок функціонування концесійної діяльності.

4. Важливого значення набуває питання оцінки планових показників витрат на модернізацію об'єкта концесії в цілому та його окремих елементів, що є основою прогнозування концесійної діяльності на етапі модернізації. В цьому контексті варто оцінити співвідношення: а) між вартістю об'єкта концесії, що була прийнята підприємством-концесіонером і плановими капітальними витратами на їх модернізацію; б) між вартістю об'єкта концесії відповідно до балансу ліквідованого державного підприємства та плановими капітальними витратами на їх модернізацію; в) між вартістю вибулих елементів об'єкта концесії під час приймання-передачі та плановими капітальними витратами на їх модернізацію; г) між вартістю елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації, та плановими капи-

Таблиця 3

Порядок аналітичної оцінки вибуття елементів об'єкта концесії за елементами

Розрахунок коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії (за кількістю)		
Вихідні дані		
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі (Δ ЗКЕ ДП / ПК)	Загальна кількість елементів об'єкта концесії згідно з балансом державного підприємства (ЗКЕ ДП)	Загальна кількість елементів об'єкта концесії, що були прийняті підприємством-концесіонером (ЗКЕ ПК)
331	2341	2010
Коефіцієнт вибуття елементів об'єкта концесії (за кількістю) (k (веок)) (формула)		
$k(\text{веок}) = 1 - \text{ЗКЕ ПК} / \text{ЗКЕ ДП}$		
Розрахунок коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії (за кількістю)		
$k(\text{веок}) = 1 - (2010 / 2341) = 0,14$		
Розрахунок коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії (за вартістю)		
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі (Δ ЗВЕ ДП / ПК)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії згідно з балансом державного підприємства (ЗВЕ ДП)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії, що були прийняті підприємством-концесіонером (ЗВЕ ПК)
7000000,00 грн	109000000,00 грн	102000000,00 грн
Коефіцієнт вибуття елементів об'єкта концесії (за вартістю) (k (веов)) (формула)		
$k(\text{веов}) = 1 - \text{ЗВЕ ПК} / \text{ЗВЕ ДП}$		
Розрахунок коефіцієнта вибуття елементів об'єкта концесії (за вартістю)		
$k(\text{веов}) = 1 - (102000000 / 109000000) = 0,06$		
Обґрунтування потреби в окремих об'єктах необоротних активах для повноцінної експлуатації об'єкта концесії для цілей надання суспільних послуг, що передбачені концесійним договором		
Висновки: аналітик надає висновки щодо співвідношення між прийнятими та вибулими елементами необоротних активів у кількісних та вартісних розрахунках та обґрунтовує причини (економічні чи технологічні) їх вибуття		
Відомість склав: Фурман І. В. _____		
Відомість перевірів: Іваненко В. К. _____		

тальними витратами на їх модернізацію. Вищезазначене наведено в розробленій аналітичній формі (табл. 5).

Використання запропонованих аналітичних процедур дозволять встановити придатність об'єкта концесії для її експлуатації з метою надання суспільних послуг. Така інформація буде корисною як для державного, так і приватного партнера проекту державно-приватного партнерства, що реалізується у формі концесії. Так, державний партнер володітиме інформацією про те, у скільки разів збільшиться вартість об'єкта концесії в результаті концесії.

Запропоновані напрями попереднього аналізу операцій з модернізації об'єкта концесії є підґрунтям здійснення подальших аналітичних процедур, які дозволять сформулювати аналітичний супровід управління концесійною діяльністю на етапі модернізації об'єкта концесії.

Наступним етапом формування аналітичного забезпечення управління процесами модернізації об'єкта концесії є оцінка бюджету капітальних витрат на модернізацію. При плануванні капітальних витрат на модернізації того чи іншого об'єкта складається кошторисна документація. Її формування передбачає застосування сукупності аналітичних процедур, які передбачені вітчизняним законодавством. У нашому випадку пропонуємо досліджувати загаль-

ний план капітальних витрат підприємства-концесіонера. Для цього пропонуємо формувати таку аналітичну відомість (табл. б), яка передбачає аналіз капітальних витрат за елементами:

- витрати на оплату праці – прямі та непрямі витрати на оплату праці працівників підприємства-концесіонера, які залучені до здійснення модернізації об'єкта концесії;
- витрати на соціальні заходи – відрахування на соціальні заходи відповідно до чинного законодавства від заробітної плати працівників підприємства-концесіонера, які залучені до здійснення модернізації об'єкта концесії;
- матеріальні витрати – матеріальні витрати підприємства-концесіонера, які будуть понесені в результаті здійснення операцій з модернізації об'єкта концесії та власних необоротних активів підприємства концесії з метою подальшого використання для реалізації суспільної послуги;
- амортизація – амортизація власних та отриманих у концесію необоротних активів, які використовуватимуться підприємством-концесіонером для модернізації об'єкта концесії та власних необо-

Порядок аналітичної оцінки об'єкта концесії за елементами в частині потреби в модернізації

Розрахунок коефіцієнта потреби в модернізації елементів об'єкта концесії			
Вихідні дані			
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі (Δ ЗКЕ ДП / ПК)	Загальна кількість елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації (ЗКЕ ПМ)	Загальна кількість елементів об'єкта концесії, що були прийняті підприємством-концесіонером (ЗКЕ ПК)	Загальна кількість елементів об'єкта концесії згідно з балансом державного підприємства (ЗКЕ ДП)
331	1690	2010	2341
Коефіцієнт потреби в модернізації прийнятих елементів об'єкта концесії (за кількістю) (k (пмпек)) (формула)			
Щодо прийнятих елементів об'єкта концесії			
$k (пмпек) = ЗКЕ ПМ / ЗКЕ ПК$			
Щодо елементів об'єкта концесії на балансі державного підприємства			
$k (пмпек) = ЗКЕ ПМ / ЗКЕ ДП$			
Розрахунок коефіцієнта потреби в модернізації прийнятих елементів об'єкта концесії (за кількістю) (k (пмпек))			
Щодо прийнятих елементів об'єкта концесії			
$k (пмпек) = 1690 / 2010 = 0,84$			
Щодо елементів об'єкта концесії на балансі державного підприємства			
$k (пмпек) = 1690 / 2341 = 0,72$			
Розрахунок коефіцієнта потреби в модернізації прийнятих елементів об'єкта концесії (за вартістю)			
Вихідні дані			
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі (Δ ЗВЕ ДП / ПК)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації (ЗВЕ ПМ)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії, що були прийняті підприємством-концесіонером (ЗВЕ ПК)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії згідно з балансом державного підприємства (ЗВЕ ДП)
7000000,00 грн	34000000,00 грн	109000000,00 грн	102000000,00 грн
Щодо прийнятих елементів об'єкта концесії			
$k (пмпек) = ЗВЕ ПМ / ЗВЕ ПК$			
Щодо елементів об'єкта концесії на балансі державного підприємства			
$k (пмпек) = ЗВЕ ПМ / ЗВЕ ДП$			
Розрахунок коефіцієнту потреби в модернізації прийнятих елементів об'єкта концесії (за вартістю) (k (пмпек))			
Щодо прийнятих елементів об'єкта концесії			
$k (пмпек) = 34000000,00 / 109000000,00 = 0,31$			
Щодо елементів об'єкта концесії на балансі державного підприємства			
$k (пмпек) = 34000000,00 / 102000000,00 = 0,33$			
Висновки: аналітик надає висновки щодо потреби в модернізації елементів об'єкта концесії як за вартісними, так і кількісними даними			
Відомість склав: Фурман І. В. _____			
Відомість перевірів: Іваненко В. К. _____			

ротних активів, що будуть задіяні в реалізації суспільної послуги;

- інші витрати – витрати, пов'язані з використанням послуг сторонніх осіб (будівництва, монтажу, консультування, оренда необоротних активів, комунальні послуги й ін.).

За результатами відомості необхідним є формування структури майбутніх капітальних витрат на модернізацію в розрізі кожного окремого елемента об'єкта концесії та об'єктів власних необоротних активів. Крім того, необхідно

проаналізувати структуру загальних планових капітальних витрат на амортизацію. Інформаційним джерелом зазначеної відомості буде кошторисна документація. Для аналізу інформації в розрізі звітних періодів пропонуємо формувати аналітичну відомість планових капітальних витрат за періодами в розрізі елементів, що дозволить оцінити також показники динаміки.

Висновки. На основі проведеного дослідження розроблено систему аналітичних показників для оцінки стану та потреби в модернізації об'єкта концесії та власних

Таблиця 5

Порядок аналітичної оцінки планових витрат на модернізацію елементів об'єкта концесії

Вихідні дані				
Різниця між даними балансу та акта приймання-передачі (ΔЗВЕ ДП / ПК)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації (ЗВЕ ПМ)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії, що були прийняті підприємством-концесіонером (ЗВЕ ПК)	Загальна вартість елементів об'єкта концесії згідно з балансом державного підприємства (ЗВЕ ДП)	Загальна вартість капітальних витрат на модернізацію (ЗВВМ)
7000000,00 грн	34000000,00 грн	102000000,00 грн	109000000,00 грн	104000000,00 грн
Коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які були прийняті на баланс підприємства-концесіонера (формула)				
$k (\text{пмек зве пк}) = ЗВВМ / ЗВЕ ПК$				
Розрахунок коефіцієнту потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які були прийняті на баланс підприємства-концесіонера				
$k (\text{пмек зве пк}) = 104000000,00 / 102000000,00 = 1,02$				
Коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії згідно з балансом ліквідованого державного підприємства (формула)				
$k (\text{пмек зве дп}) = ЗВВМ / ЗВЕ ДП$				
Розрахунок коефіцієнта потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії згідно з балансом ліквідованого державного підприємства				
$k (\text{пмек зве дп}) = 104000000,00 / 109000000,00 = 0,95$				
Коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які вибули в процесі приймання-передачі (формула)				
$k (\text{пмек } \Delta ЗВЕ ДП / ПК) = ЗВВМ / \Delta ЗВЕ ДП / ПК$				
Розрахунок коефіцієнта потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які вибули в процесі приймання-передачі				
$k (\text{пмек зве пк}) = 104000000,00 / 7000000,00 = 14,86$				
Коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації (формула)				
$k (\text{пмек } \Delta ЗВЕ ДП / ПК) = ЗВВМ / \Delta ЗВЕ ДП / ПК$				
Розрахунок коефіцієнту потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації				
$k (\text{пмек зве пк}) = 104000000,00 / 34000000,00 = 3,06$				
Висновки: аналітик надає висновки щодо співвідношення капітальних витрат на модернізацію об'єкта концесії та вартості прийнятих і вибулих елементів об'єкта концесії				
Відомість склав: <i>Фурман І. В.</i> _____				
Відомість перевірів: <i>Іваненко В. К.</i> _____				

необоротних активів, що включає: 1) загальний коефіцієнт прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером; 2) поелементний коефіцієнт прийнятої вартості об'єкта концесії підприємством-концесіонером; 3) коефіцієнт вибуття елементів об'єкта концесії (за кількістю та вартістю); 4) коефіцієнт потреби в модернізації елементів об'єкта концесії (за кількістю та вартістю); 5) коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які були прийняті на баланс підприємства-концесіонера; 6) коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії згідно з балансом ліквідованого державного підприємства; 7) коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які вибули в процесі приймання-передачі; 8) коефіцієнт потреби в модернізації відносно елементів об'єкта концесії, які потребують модернізації. Перспективами подальших досліджень є питання

розвитку методичного інструментарію економічного аналізу в частині оцінки ефективності здійснення модернізації об'єкта концесії приватним партнером, є потреба у формуванні сукупності аналітичних процедур які б дозволили визначити причинно-наслідкові зв'язки стану модернізації об'єкта концесії.-

ЛІТЕРАТУРА

1. Власова В. П. Концесія як інструмент оновлення портової інфраструктури. *Вісник Академії праці і соціальних відносин ФПУ*. 2015. Вип. 1 (22). С. 38–43.

2. Гапаева С. У. Учет договоров по концессионным соглашениям в соответствии с МСФО и РСБУ в организациях жилищно-коммунального хозяйства России. *Аудит и финансовый анализ*. 2014. № 3. С. 44–50.

Порядок аналітичної оцінки фактичних витрат на модернізацію підприємством-концесіонером за елементами витрат

Стаття витрат	Елемент об'єкта концесії		Об'єкт необоротних активів концесіонера		Разом
	Об'єкт 1	Об'єкт N	Об'єкт 1	Об'єкт N	
1	2	3	4	5	6
1. Матеріальні витрати (МВ)					
1.1 – 1.N. За видами матеріалів					
2. Витрати на оплату праці (ОП)					
2.1 – 2.N. За категоріями працівників					
3. Витрати на соціальні заходи (СЗ)					
4. Амортизація власних необоротних активів (АВ)					
4.1. Основних засобів					
4.1.1. Машин та обладнання					
4.1.2. Транспортних засобів					
4.1.3. Інші основні засоби					
4.2. Інших необоротних активів					
4.2.1 – 4.2.N. За видами активів					
4.3. Нематеріальних активів					
4.3.1 – 4.3.N. За видами активів					
4. Амортизація необоротних активів, отриманих концесією (АК)					
4.1. Основних засобів					
4.1.1. Машин та обладнання					
4.1.2. Транспортних засобів					
4.1.3. Інші основні засоби					
4.2. Інших необоротних активів					
4.2.1 – 4.2.N. За видами активів					
4.3. Нематеріальних активів					
4.3.1 – 4.3.N. За видами активів					
5. Інші витрати (ІВ)					
5.1. Послуги сторонніх осіб					
5.1.1. – 5.1. N. – за видами послуг					
5.2. Оренда плата за об'єкти необоротних активів, що використовуватимуться для модернізації об'єкта концесії					
5.2.1. – 5.2.N. за видами активів					
5.3. Комунальні послуги					
5.3.1. – 5.3. N. – за видами послуг					
Висновки: аналітик надає висновки щодо планових показників капітальних витрат на модернізацію елементів об'єкта концесії та об'єктів необоротних активів, що є у власності підприємства-концесіонера					
Відомість склав: <i>Фурман І. В.</i> _____					
Відомість перевірів: <i>Іваненко В. К.</i> _____					

3. Гончарук Л. Поняття концесії і концесійного договору. *Вісник КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Юридичні науки*. 2002. № 87. С. 81–83.

4. Ковальчук В. В. Бухгалтерський облік операцій за договорами концесії: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2019. 237 с.

5. Менська О. А. Концесія як цивільно-правовий механізм збереження об'єктів культурної спадщини в Україні. *Університетські наукові записки*. 2014. № 4. С. 113–118.

6. Смирнова Е. Е. Порядок отражения операций в учете концессионера. *Актуальные вопросы бухгалтерского учета и налогообложения*. 2010. № 21.

7. Цогла О. О. Теоретичні засади трактування поняття «концесія». *Економічна теорія та історія економічної думки*. 2013. № 7 (145). С. 34–38.

8. Ярошенко Л. Л. Концесія як спосіб розвитку транспортно-логістичної інфраструктури в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 1041–1044.

REFERENCES

Gapayeva, S. U. "Uchet dogovorov po kontsessionnym soglasheniyam v sootvetstvii s MSFO i RSBU v organizatsiyakh zhilishchno-kommunalnogo khozyaystva Rossii" [Accounting for contracts under concession agreements in accordance with IFRS and RAS in organizations of housing and communal services of Russia]. *Audit i finansovyy analiz*, no. 3 (2014): 44-50.

Honcharuk, L. "Poniattia kontsesii i kontsesiinoho dohovoru" [The concept of concession and concession agreement]. *Visnyk KNU im. T. H. Shevchenka. Yurydychni nauky*, no. 87 (2002): 81-83.

Kovalchuk, V. V. "Bukhhalterskyi oblik operatsii za dohovoramy kontsesii" [Accounting for operations under concession contracts]: dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.09, 2019.

Menska, O. A. "Kontsesiia yak tsyvilno-pravovyi mekhanizm zberezhennia ob'ektiv kulturnoi spadshchyny v Ukraini" [Concession as a Civil Legal Mechanism for the Preservation of Cultural Heritage Sites in Ukraine]. *Universytetski naukovyi zapysky*, no. 4 (2014): 113-118.

Smirnova, Ye. Ye. "Poryadok otrazheniya operatsiy v uchete kontsessionera" [The procedure for recording operations in the account of the concessionaire]. *Aktualnyye voprosy bukhhalterskogo ucheta i nalogooblozheniya*, no. 21 (2010).

Tsohla, O. O. "Teoretychni zasady traktuvannya poniattia «kontsesiia»" [Theoretical principles of interpretation of the concept of «concession»]. *Ekonomichna teoriia ta istoriia ekonomichnoi dumky*, no. 7 (145) (2013): 34-38.

Vlasova, V. P. "Kontsesiia yak instrument onovlennia portovoi infrastruktury" [Concession as a tool for upgrading the port infrastructure]. *Visnyk Akademii pratsi i sotsialnykh vidnosyn FPU*, no. 1 (22) (2015): 38-43.

Yaroshenko, L. L. "Kontsesiia yak sposib rozvytku transportno-lohistrychnoi infrastruktury v Ukraini" [Concession as a way to develop transport and logistics infrastructure in Ukraine]. *Molodyi vchenyi*, no. 12.1 (2016): 1041-1044.

Стаття надійшла до редакції 14.08.2019